

קדש | ורחץ | כרפס | יחץ | מגיד | רחצה | מוציא, מצה | מרור | כורך | שלחן עורך | צפון | ברוך | הלל | נרצה

כל אחד בוחר סימן ומחבר אותו לחוויה מהשנה האחרונה

סברי מרנן ורבנן ורבותי וגבירותי!

ברוך אתה !! אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

ברוך אתה !! אלהינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו. ותתן לנו !! אלהינו באהבה מוצדים לשמחה, חגים וזמנים לששון, את יום חג המצות הזה, זמן חרותנו, מקרא קדש, זכר ליציאת מצרים. כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ומוצדי קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו. ברוך אתה !! מקדש ישראל והזמנים. ברוך אתה !! אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי ויכל, כל דצריך ייתי ויפסח. השתא הכא, לשנה הבאה בארעא דישראל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה - כולו מצה.

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות - הלילה הזה (כולו) מרור.

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת - הלילה הזה שתי פעמים.

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין - הלילה הזה כלנו מסבין.

עבדים היינו לפרע במצרים, ויוציאנו !! אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו זקנים, כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח.

When Israel was in Egypt land
Let my people go
Opressed so hard
Let my people go
now the lord said:
Go down, Moses
Way down to Egypt land
Tell old pharaoh
To let my people go!

למה חשוב לספר ביציאת מצרים?
מה הסיפור בכלל?
איך הוא מתחבר לקיום שלנו כעם? כפרטים?

כולנו עבדים?

מה בין ברי סחרוף לשרית חדד
(הנרי)?

עכשיו כשפתחו את הדרך אל הים
אני רוצה להצטרף
אל כולם וללכת בלעדך
אני רוצה להתעטף
בכל הבגדים
שלא לבשתי שנים
לפתוח לרווחה תריסים חלודים
ולצרוח

רוצה להיות חופשייה
לא תלויה באהבה
או בכסף או במקום
מילים שאמרתי
קטנות ממני היום

הזמן שלי מתפזר
אישה בימינו, תמיד אמרת
צריכה להסתדר
ואם יש לי על מה להצטער
זה רק על זה שלא עשיתי את זה
מוקדם יותר

שלא הסתכלתי לך בעיניים
איך לא העזתי להגיד לך
אני ממשיכה

רוצה להיות חופשייה
לא תלויה באהבה...

על נהר אספירין ישבנו
במקומות המוכרים
לא שומעים לא רואים
כאילו אנחנו אוויר
עוד מעט יגמר הסרט
בקרוב המציאות
התמונה מטושטשת
והצליל לא ברור

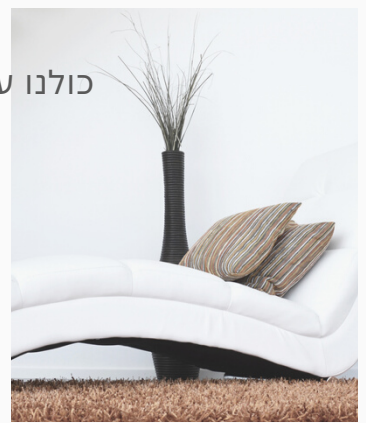
כי כולנו עבדים אפילו
שיש לנו כזה כאילו
פותחים פה גדול
ומחכים לעונג הבא
כולנו מכורים של מישהו
שמבקש עכשיו תרגישו
פותחים פה גדול
ומחכים למנה הבאה

חלונות ראווה יפים פה
זה הכל למכירה
גם אנחנו תלויים
עם פתקי החלפה
אז מה נעשה עם הכעס הזה
מה יהיה עם הקנאה
כולם רוצים להיות חופשיים
אבל ממה אלוהים ממה

בת פרעה - דמות של חסיד אומות עולם

למרות שבת פרעה היא שהצילה את משה, אנחנו כמעט לא יודעים דבר אודותיה.
זכרון האנשים קצר, הם שכחו אפילו את שמה.
איך היה ילדותה? נעוריה? האם היתה נשואה? האם היו לה ילדים?
איך נראו החיים שלה אחרי שמשה יצא את מולדתו?
איננו יודעים על כך דבר.
בת פרעה נבחרה על ידי התנ"ך כדי להראות שהיתה בידי המצרים אופציה אחרת,
השונה מאפשרות הכניעה לפוליטיקה הרצחנית של השלטון.
הרי הרך הנולד שאישה מיוחדת שו הצליחה להציל מטביעה בנילוס,
הוא זה שבעתיד יהיה המציל של כל עמו.
בגירסה אחרת אפשר לומר שכל אקט של הצלה טומן בחובו פוטנציאל
בעל השלכה שתשנה את העולם ללא הכר.
כל ילד שניצל הוא, בפוטנציאל, משה אחד.

כולנו עבדים אפילו...

כנגד ארבעה בנים דברה תורה. אחד חכם, ואחד רשע, ואחד תם, ואחד שאינו יודע לשאול. חכם מה הוא אומר? מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה יי אלהינו אתכם? ואף אתה אומר לו כהלכות הפסח: אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן רשע מה הוא אומר? מה העבדה הזאת לכם? לכם - ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעקר. ואף אתה הקהה את שניו ואמר לו: בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים. לי - ולא לו. אילו היה שם, לא היה נגאל תם מה הוא אומר? מה זאת? ואמרת אליו: בחזק יד הוציאנו יי ממצרים, מבית עבדים ושאינו יודע לשאול - את פתח לו, שנאמר: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים

איזה ילד הייתי? האם זה השתנה?

פגש חכם בחכמה
אהב התם את התמימה
והרשע בתור אישה
תפס מרשעת איומה
והרשע בתור אישה
תפס מרשעת איומה

ביום בהיר ונהדר
יצאו מתוך ההגדה
יחכם ותם רשע גדול
וזה שלא ידע לשאול
יחכם ותם רשע גדול
וזה שלא ידע לשאול

וזה שלא ידע לשאול
לקח את היפה מכל
שילב ידו בתוך ידה
וחזר איתה להגדה
שילב ידו בתוך ידה
וחזר איתה להגדה

וכשארבעת האחים
יצאו לנוע בדרכים
מיד מכל ארבע רוחות
פרחים הגיעו וברכות
מיד מכל ארבע רוחות
פרחים הגיעו וברכות

ארמי אובד אבי

וירעו אתנו המצרים ויענונו, ויתנו עלינו עבדה קשה.
 וירעו אתנו המצרים - כמה שנאמר: הבה נתחכמה לו פן
 ורבה, והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שנאינו
 ונלחם בנו, ועלה מן הארץ.
 ויענונו - כמה שנאמר: וישמו עליו שרי מסים למען ענתו
 בסבלתם. ויבן ערי מסכנות לפרעה. את פתם ואת
 רעמסס.
 ויתנו עלינו עבדה קשה - כמה שנאמר:
 ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרה.

מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קרבנו
 המקום לעבדתו, שנאמר: ויאמר יהושע אל כל העם, כה
 אמר יי אלהי ישראל: בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם,
 תרח אבי אברהם
 ואבי נחור, ויעבדו אלהים אחרים. ואקח את אביכם את
 אברהם מעבר הנהר ואולך
 אותו בכל ארץ כנען, וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק,
 ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו.
 ואתן לעשו את הר שעיר לרשת אתו, ויעקב ובניו ירדו
 מצרים.
 ברוך שומר הבטחתו לישראל, ברוך הוא. שהקדוש ברוך
 הוא חשב את הקץ,
 לעשות כמה שאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים,
 שנאמר:
 ויאמר לאברם, ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא
 להם, ועבדים וענו אתם ארבע מאות
 שנה. וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו
 ברכש גדול.

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים, ואלו הן:

- דם
- צפרדע
- כנים
- ערוב
- דבר
- שחין
- ברד
- ארבה
- חשך
- מכת בכורות

והיא שעמדה לאבותינו ולנו.
 שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו,
 אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו,
 והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

שירי מכות מצרים / נתן אלתרמן

כמה מעלות טובות למקום עלינו!
 אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים, דיינו.
 אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם, דיינו.
 אלו עשה באלהיהם, ולא הרג את בכוריהם, דיינו.
 אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם, דיינו.
 אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את היים, דיינו.
 אלו קרע לנו את היים ולא העבירנו בתוכו בחרבה, דיינו.
 אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרנו בתוכו דיינו.
 אלו שקע צרנו בתוכו ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה דיינו.
 אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן דיינו.
 אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת, דיינו.
 אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבנו לפני הר סיני, דיינו.
 אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה. דיינו.
 אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו.
 אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה דיינו.

מצעד האביב

נעמי שמר

לרובנו אין מושג מי הם האנשים שמופיעים ברשימות הקרדיטים המופיעות בסוף תוכנית או סרט וכיצד הם נראים. סביר גם להניח שאלמלא החובה הקדושה להעניק קרדיט ולהודות לכל העוסקים במלאכה, לא היינו יודעים כלל על קיומם.

אין לי דבר נגד זה. להפך, אני מבין את הצורך להעניק את ההכרה לעוסקים במלאכה. התוכנית הרי לא מתחילה ולא נגמרת בפניו היפות ובקולו הנעים של המגיש. יש כאן צוות רחב שעמל ויגע, וחובה עלינו להעניק לו את הקרדיט על כך, גם אם זה כרוך ב"רולר" של עשר דקות, ומגילה בלתי נגמרת של שמות ותפקידים. לכל אחד מגיע קרדיט.

לאור כל זאת, מפתיע לגלות שדווקא באחת ההפקות המרשימות והפופולריות ביותר במסורת ישראל, הלוא היא ההגדה של פסח, נעשה עוול נורא, כאשר לא ניתן הקרדיט הראוי דווקא למגיש ולשחקן הראשי, הלוא הוא משה רבנו, ששמו ודמותו כמעט לא זוכים לכל אזכור בהגדה כולה. הייתכן? מדובר הרי במנהיג היהודי האולטימטיבי שסיכן עצמו ומסר את חייו למען גאולת העם, והנה דווקא בלילה המוקדש לסיפור יציאת מצרים הוא זוכה להתעלמות. איפה הקרדיט? מתברר שלא מדובר בטעות רשלנית או בשכחה מצערת, אלא בשיעור היסטורי חשוב לדמותו של מנהיג יהודי אמיתי.

כל מנהיג המבקש לחולל שינוי זקוק לקהל חסידים, לפרסום ולקרדיט. בלי כל אלו לא יוכל להשיג את עמדת הכוח שתאפשר לו להגשים את חזונו. אלא שקל מאוד להתבלבל ולהפוך את היוצרות, ובמקום לראות בכל אלו אמצעים להשגת החזון והגשמת המטרה, להפוך את השגת הפרסום ורכישת המעמד והפופולריות בקרב קהל המעריצים ליעד ומטרה בפני בעצמה. דווקא היעדרותו של משה רבנו מסיפור ההגדה מלמדת אותנו יותר מכל דבר אחר על גדולתו כמנהיג אמיתי, כזה שאינו זקוק לקרדיט. (הרב מנחם גרליצקי)

אם יבשו שלוליות
 ואם פרחו הפרדסים,
 אם ירשו נוריות
 את מקומם של נרקיסים,
 זה סימן שאביב
 כבר מטיל על הכבישים
 וחלון יש לפתח
 ולסלק את התריסים.
 על פסגת הר השלג
 נעלה ביום כחל
 ויש לאילת
 נתגלגלה במשעול.
 בחצר בחולתה
 על הדשא נרדם
 ומשמה למטה
 נתקדם עם הירדן.
 צבעוני עלה בואדי,
 חמורים רועים בנר,
 ואני פתאום שמעתי
 כל ארצי דוברת שיר.
 בחרשת גנוסר,
 נטפס על עץ תמר,
 בארבל נגלגל
 אבנים מראש ההר.

כי כאן האביב הוא בן יומים
 כאן האביב ימות צעיר.
 כל מי שעוד יושב בבית
 הוא פסח או נזיר,
 כן, הוא פסח או נזיר.

במה דיינו?
 ובמה לא?

רבן מושיק אומר: כל שלא אמר שלושה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי חובתו

ואלו הן...

איזה מר ומתוק אנחנו כורכים בחיים שלנו?

א בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז. ב היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו. ג הים ראה וינס הירדן יסב לאחור. ד ההרים רקדו כאילים גבעות כבני צאן. ה מה לך הים כי תנוס הירדן תסב לאחור. ו ההרים תרקדו כאילים גבעות כבני צאן. ז מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב. ח ההפכי הצור אגם מים חלמיש למעינו מים. (תהלים קיד,)

מגביהים את הכוס עד גאל ישראל.

ברוך אתה !! אלהינו מלך העולם, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, והגיענו ללילה הזה לאכל בו מצה ומרור. כן !! אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים

לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך. ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך לרצון, ונודה לך שיר חדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה !! גאל ישראל. ברוך אתה !! אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

אוכלים: מצה

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ. ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מצה.

מרור

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מרור.

בורך

FOOD!!!

יהי שלום במחוזותיך

רביד פלוטניק

(יהי שלום במחוזותיך (יהי שלום במחוזותיך
(שיפתחו נא כל דרכיך (שיפתחו נא כל דרכיך
(עוד תקבל מנת חלקך (עוד תקבל מנת חלקך
(תגיע למחוז חפצך (תגיע למחוז חפצך
(ויברכו כל אוהביך (ויברכו כל אוהביך

שלוה מרחפת מעליך
שלוה בארמונותיך
ויתגשמו חלומותיך
וינוסו כל פחדיך
כי כל הטוב עוד לפניך
כן, כל הטוב עוד לפניך

יהי שלום במחוזותיך
שיפתחו נא כל דרכיך
ויברכו הן שתי ידיך
חיל שלך, אני מאחוריך
ניצוצות בתוך עיניך
זוהרת ככוכב הליל
את טהורה, את אשת חיל
את גבורה, את אשת חיל
ויתגשמו חלומותיך
ותגדלי את ילדיך
וכל הטוב עוד לפניך
כן, כל הטוב עוד לפניך

"נשפך אהבתך על הגוים
אשר ידעוך ועל ממלכות
אשר בשמך קוראים, בגלל
חסדים שהם עושים עם
זרע יעקב ומגנים על עמך
ישׂראל מפני אכליהם. יזכו
לראות בסכת בחיריך
ולשמח בשמחת גוייך".

אלו פינו מלא שירה כים,
ולשוננו רנה כהמון גליו,
ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע,
ועינינו מאירות כשמש וכירח,
וידינו פרושות כנשרי שמים,
ורגלינו קלות כאילות -

אין אנחנו מספיקים להודות לך, ה' אלהינו
ואלהי אבותינו, ולברך את שמך על אחת מאלף,
אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות שעשית
עם אבותינו ועמנו.

שמונה מי יודע?

שמונה אני יודע: שמונה ימי מילה, שבועה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

תשעה מי יודע?

תשעה אני יודע: תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבועה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

עשרה מי יודע?

עשרה אני יודע: עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבועה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

אחד עשר מי יודע?

אחד עשר אני יודע: אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבועה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שנים עשר מי יודע?

שנים עשר אני יודע: שנים עשר שבטיא, אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבועה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שלשה עשר מי יודע?

שלשה עשר אני יודע: שלשה עשר מדיא. שנים עשר שבטיא, אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבועה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

אחד מי יודע?

אחד אני יודע: אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שנים מי יודע?

שנים אני יודע: שני לחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שלשה מי יודע?

שלשה אני יודע: שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

ארבע מי יודע?

ארבע אני יודע: ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

חמשה מי יודע?

חמשה אני יודע: חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

ששה מי יודע?

ששה אני יודע: ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

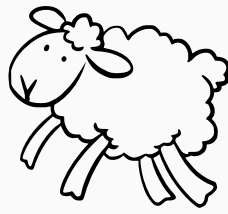
שבועה מי יודע?

שבועה אני יודע: שבועה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

חד גדיא

חד גדיא, חד גדיא,
בלע את הכלב ואת המקל.
איך הוא עשה זאת? אני שואל.
בלע גם חתול עם שפם ענק,
גדי קטן אבל די חזק,
חד גדיא, חד גדיא.

אבא שלנו הלך לשוק, הלך לו
לשוק העזים.
אבא שלנו קנה בשוק גדי בשנים
זוים.

באה האש, אחריה המים, המים כבו את האש.
שתה הגדי את כל המים והוא נשאר יבש.

חד גדיא, חד גדיא,
בלע את המים וגם את האש.
למה? קשה לי מאד לנחש.
בלע את הכלב ואת המקל,
איך הוא עשה זאת? אני שואל.
בלע גם חתול עם שפם ענק,
גדי קטן אבל די חזק.
חד גדיא, חד גדיא.

חד גדיא, חד גדיא,
גדי קטן, גדי בן עזים,
גדי קטן בשנים זוים,
חד גדיא, חד גדיא.

בא החתול לטרף את הגדי,
אבל הגדי החכם,
בלע ת'החתול על אזניו וזנבו,
ועל כל שערות השפם.

באו שבעים זאבים רעבים לטרף את הגדי

הרר,

אבל הגדי נלחם כמו אריה, ואת כל הזאבים
נשר.

חד גדיא, חד גדיא,
גדי קטן בשנים זוים.

הוא נשאר בחיים. בחיי הוא הגזים

ובלע זאב אחרי זאב,

אומרים שבסוף הוא נשאר רעב.

ובלע את המים וגם את האש,

תכאב לו הבטן, אני חושש.

ובלע את הכלב ואת המקל,

איך הוא עשה זאת, אני שואל.

ובלע חתול עם שפם ענק,

גדי קטן אבל די חזק.

אולי זה היה ואולי זו בדיה,

חד גדיא, חד גדיא.

חד גדיא, חד גדיא,

בלע חתול עם שפם ענק,

גדי קטן, אבל די חזק,

חד גדיא, חד גדיא.

בא הכלב כמו בספור, אחריו

המקל רדף.

הגדי הקטן, הגדי הלבן, בלע את

שניהם יחדיו.

מרחוק כל דבר נראה נס
אבל מקרוב גם נס לא נראה כן.
אפלו מי שעבר בים-סוף בבקיעת הים
ראה רק את הגב המזיע של ההולך לפניו
ואת נוע ירכיו הגדולות.
("ניסים" מאת יהודה עמיחי)

כל אדם צריך שתהיה לו
איזו מצרים,
להיות משה עצמו מתוכה
ביד חזקה,
או בחריקת שנים.

כל אדם צריך אימה וחשכה גדולה,
ונחמה, והבטחה, והצלה,
שידע לשאת עינו אל השמים.
כל אדם צריך תפלה
אחת,
שתהא שגורה אצלו על השפתיים.
אדם צריך פעם אחת להתכופף -
כל אדם צריך כתר.

כל אדם צריך שתהיה לו
איזו מצרים,
לגאול עצמו ממנה מבית עבדים,
לצאת בחצי הליל אל מדבר הפחדים,
לצעוד הישר אל תוך המים,
לראותם נפתחים מפניו לצדדים.
כל אדם צריך כתר,
לשאת עליה את עצמות יוסף,
כל אדם צריך להזדקף.

כל אדם צריך שתהיה לו
איזו מצרים,
וירושלים,
ומסע ארוך אחד,
לזכור אותו לעד
בכפות הרגלים.
(אמנון ריבק)

פליטים / בריאן בילסטון

הם לא זקוקים לעזרתנו
אז אל תאמר כי
הפנים הכחושים האלה יכלו להיות שלך או שלי
אלו רק היו החיים מתגלגלים אחרת
עלינו לראותם כפי שהם באמת
רודפי בצע וגזלנים
הולכי בטל ועצלנים
עם מטעני נפץ בשרווליהם
משספי גרונות וגנבים
הם לא

יתקבלו פה בברכה
אנחנו נדאג שהם
ישובו למקום שממנו באו
אין זה אפשרי שהם
יחלקו עמנו את מזוננו
יחלקו עמנו את בתינו
יחלקו עמנו את ארצנו
מוטב כי

נקים חומה למנוע מהם להכנס
אין זה נכון לומר
אלה אנשים כמונו
הארץ שיכת רק לאלה שנולדו בה
אל תטעו לחשב כי
אפשר להסתכל על העולם באפן אחר
(ועכשו קראו את זה לאחור)

והקרב לא נתן בו צמרמרת
ולבו עוד עקש ומחשה –
כך הגיעה אתו המסורת
אל פסוקי "אז ישיר משה"...

אבל אז, עת גלגל כמו רעם
שיר-החג באדיר על החוף, –
אז (גם נון לא ידע עוד מה-טעם...)
בו השבר לבבו כי בא סוף...

הוא זכר את הטיט והחמר,
וזכר את השוט באדם,
ופצעו שהחרישו בלי אמר,
צעקה נשאו יחד פתאם.

הוא זכר המופתים שבארץ,
הוא זכר את החשך-ודם,
הוא זכר התהומות שסערו,
הוא הבין
כי נקרע לו הים – –

בידו השעירה כמו יער
את ראש בנו הוא החליק בעדנה.
ויהושע (בן-נון) עודו נער,
עודו נער קטן בגדנ"ע...

בעמקי ספר-שמות התייפח
איש זקן מפשוטי ישראל –
והאיר אז אותו הירח,
הדולק מעלינו הליל

בבקתה מתמוטטת מישן,
עם אחיו בחסדי אל חנון,
התגורר לו אי-אז איש בגשן,
איש-עברי פלמוני ושמו נון.

בעמקי ספר-שמות – שם שקע הוא
בין מחרות רעמסס או פתם.
ולמופתים נוראים לא חכה הוא
כי אמר הוא: מופתים? מה פתאם?

תחת שבט נוגש הקורע
מעליו את עורו הצהב,
דם הלך, הוא, אדיש ויגע,
ולבו לא נשבר ממכאוב.

ובאותה הליכת עצלתים
הוא נגש ואסף את כליו
ביום צאת ישראל ממצרים...
כאמור שם בספר העב.

והדליקו שמים וארץ
את מופתי ידתו של העם,
ורתחו התהומות וסערו:
ולשנים נקרע הים – –

אבל גם את הים הקרוע,
והמות משני עבריו,
הוא עבר, עם סלו הקלוע,
כדבר המובן מאליו.

פסח תש"ט

